

Hersenen en SGBP

5 november 2015
Anjo Travaille

Platform Ecologisch
Herstel Meren

Wat moet je weten over hersenen bij het realiseren van SGBP?

Vragen:

Is duurzaam waterbeheer belangrijk?

Is het belangrijk om burgers en boeren meer waterbewust te maken?

Zijn goede argumenten belangrijk voor een goed besluit?

Is het raar dat mensen altijd angst voelen als er iets nieuws in hun leefomgeving komt?

Kan je weerstand overwinnen met verleiding?

Nee, niet als je kijkt naar de hersenen

Wat doen mensen?

Menselijk lichaam: van prikkel tot actie

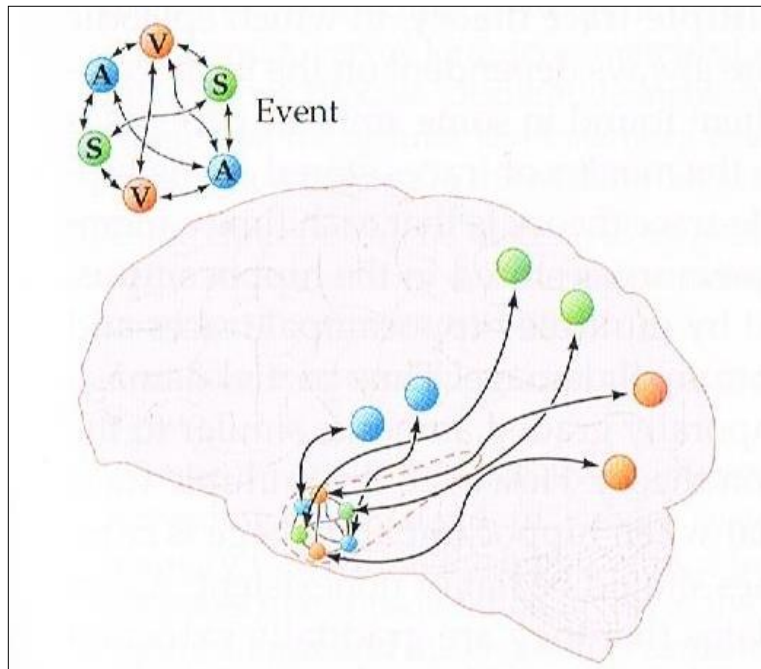
- Ontvangen zintuiglijke prikkel
- Verwerken in zenuwstelsel
- Signaal naar organen en spieren
- Spieren en organen voeren acties uit

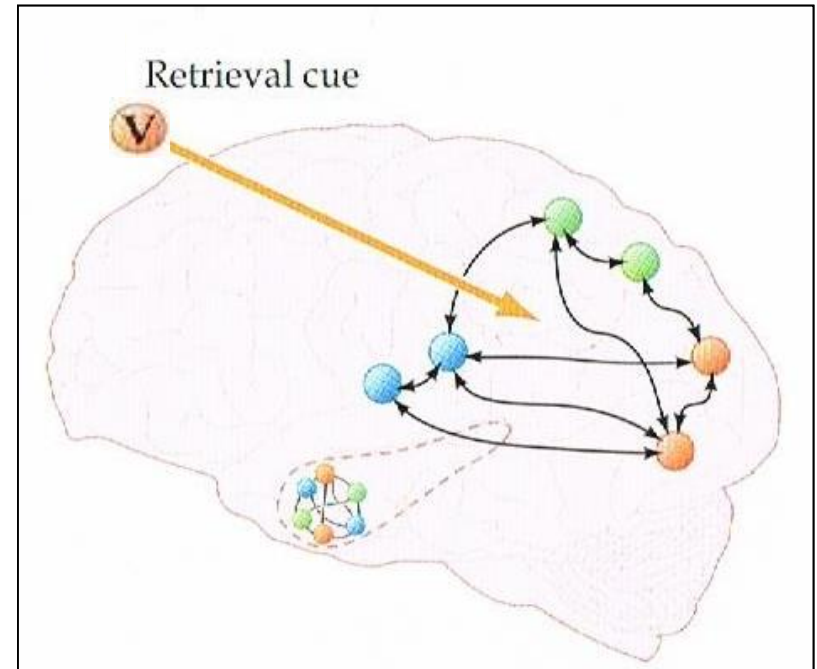
(geen zenuwen)

Prikkel-actie

Opslaan

Activeren

Wat is het effect?

Onbewuste verwerking van informatie

Waardering en keuzes

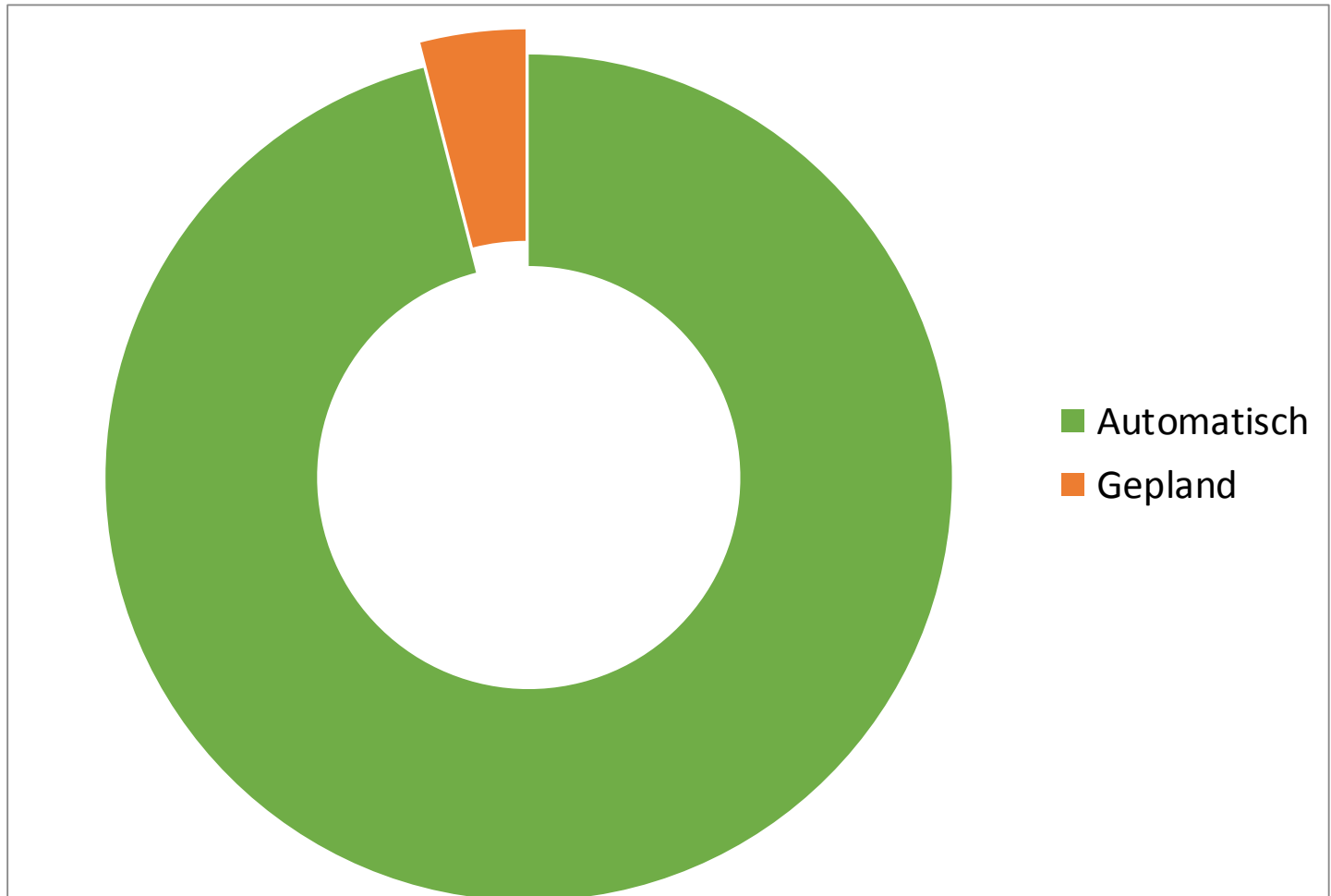
- Zintuigen, Geheugen
- Pijn, Angst, Winst
- Sociale normen, Zelfbeheersing, Doelgerichtheid

>> Gericht op zelfbehoud en reproductie <<

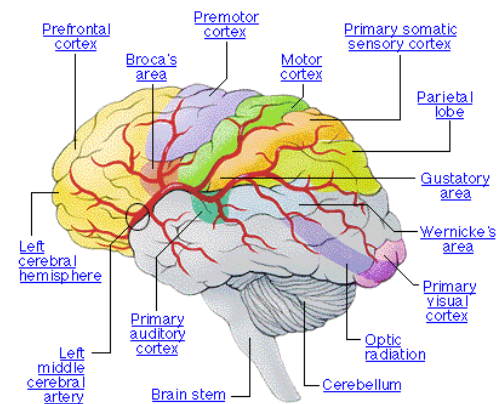

Maximaal 5% te beïnvloeden via argumenten

Is duurzaam waterbeheer belangrijk?

- Omgeving, milieu/water, duurzaamheid, lange termijn, voor ons allemaal en zijn abstract
- Dit geeft weinig reactie in de hersenen
- Soms kan je het gewenste gedrag organiseren zonder de inhoud

Toepassing sociale normen voor energiebesparing t.o.v. de buurt

	Factuur met: Beschrijvende norm + 😊 ☹️
Hoger verbruik dan gemiddeld	Daling 8,5 %
Lager verbruik dan gemiddeld	Verbruik blijft laag

Brein eigenschappen i.r.t. SGBP

- Mensen waarderen dat wat van hen is extra
- Mensen hebben vooral aandacht voor informatie die nieuw of bedreigend voor hen is
- Mensen overschatten kleine positieve en negatieve kansen
- Mensen vinden verlies veel zwaarder wegen dan winst

Gedragsprincipes

- Mensen doen graag en wat anderen ook doen: sociale normen (Focus op gewenst gedrag!)
- ...

Gebruik van sociale norm, maar is dit handig?

INFO **FEITEN** **NIEUWS**

MEDICIJNEN?

1 op de 4 mensen die medicijnen (moeten) gebruiken, houdt zich niet aan de voorgeschreven dosering. Van elke 10 chronisch zieke patiënten zijn er zelfs 5 tot 7 die de behandeling voortijdig afbreken.

Zo word je natuurlijk niet echt beter! Niet alleen is het een verspilling van tijd en geld, maar er kunnen ook schadelijke bijwerkingen ontstaan. Maak een kuur dus helemaal af! [meer...](#)

TROUW INNEMEN IS ECHT BETER!

SPEEL MEE! Test nu uw medische kennis? [Klik hier!](#)

Andere gedragsprincipes

Mensen zijn gevoelig voor ...

- Sympathie, persoonlijk contact
- Autoriteit en deskundigheid
- Consistentie
- Wederkerigheid
- Default opties
- ...

Toepassen op
aanpassen KRW
doelen bij
bestuur?

Weerstandsreductie

- Weerstand komt voort uit het voorkomen van verlies, Verlangen komt voort uit streven naar beloning: 2 systemen in het brein
- Neem onnodige barrières weg
Elke extra stap is een afhaakmoment
- Doorloop het proces van je doelgroep
- Gebruik de oorzaak van weerstand als aangrijppunt

Isoleren van woningdaken in Engeland

Waar zit de weerstand? Wat weerhoudt mensen ervan hun dak te isoleren?

Weerstand tegen de beïnvloeding

1. Verzoek kleiner maken

- Foot in the door:

‘Is een veilige leefomgeving belangrijk voor u?’

- Onderzoek, pilot, ..

2. ‘Vrije’ keuze bieden

- ‘Wilt u het effluent zuiveren, of kiest u voor een bronaanpak?’

3. Oorzaak buiten jezelf

- ‘KRW moet van Brussel. Hoe kunnen we er samen het beste van maken?’

Weerstand tegen de inhoud

1. Garanties geven

- 'Als er door deze ingreep toch een overstroming komt, dan vergoeden wij de schade'

2. Herdefiniëren van voorstel

- 'Met dit plan voldoet 15% niet de KRW doelen'. Of 'Dit plan zorgt ervoor dat we 85% van de KRW doelstellingen halen'.
- 'Rekening rijden' wordt 'Anders betalen voor mobiliteit'

Weerstand tegen verandering

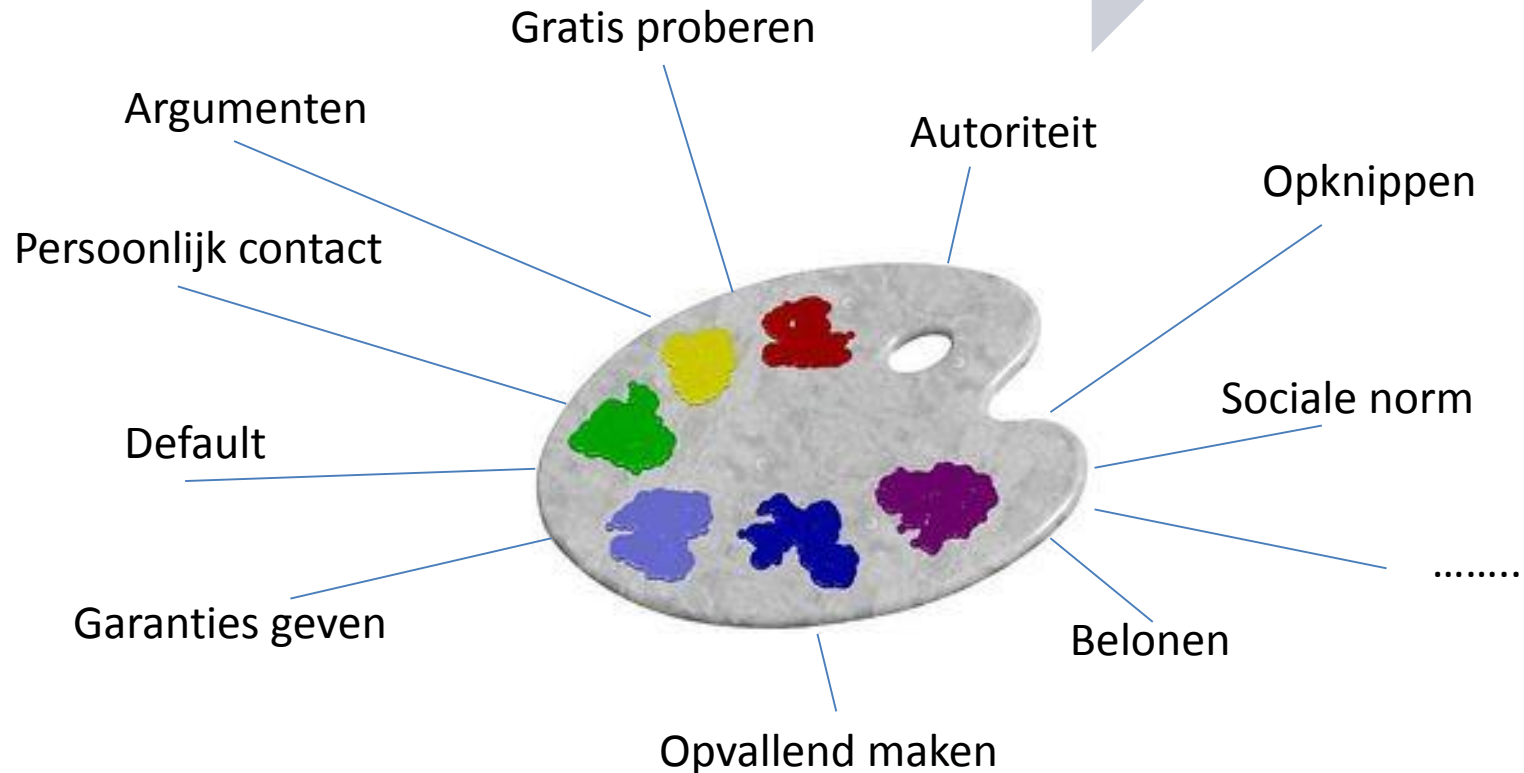
1. Vergroten opvallendheid
  - Let op: wel realistisch (NL onder water zonder waterschapsbestuur?)
2. Vergroten zelfvertrouwen en trots
  - 'Yes we can'
  - Waterkwaliteitsverbetering sinds 1970

BOVENKAMERS

STAP 1
doel, doelgroep en doelgedrag

STAP 2
analyse gedrag en context

STAP 3
maatregel en ontwerp

Neem contact op voor vragen,
suggesties en praktische toepassingen

Anjo Travaille

anjo.travaille@bovenkamers.nl

06-29098289